

● Kovács László brüsszeli beszéde A magyar is legyen hivatalos nyelv

Március 31-én megkezdődött Magyarország és az Európai Unió között a csatlakozási tárgyalások időszaka. Az első, ünnepélyes alkalom során a magyar kormány álláspontját Kovács László külügyminiszter fejtette ki az EU vezetése és a tagállamok külügyminiszterei előtt. Beszédében kiemelte hazánk integráció iránti elkötelezettségét, de utalt arra is, hogy számítunk az EU szolidaritására.

A magyar külügyminiszter hangsúlyozta, hogy az elmúlt évtizedben Magyarországon az európai csatlakozás gondolata kivívta a parlamenti pártok konszenzusát és a közvélemény széles körű támogatását. A gazdasági átalakulás és tudatos jogalkotás eredményeként létrejöttek és megszilárdultak a piacgazdaság jogi és intézményi keretei. Kovács László rámutatott: a magyar gazdaság meghatározó része ma már szilárdan kötődik az európai, illetve a világ gazdasághoz, és a siker megalapozott reményében nézhet szembe a csatlakozással járó versenyképességi kihívással. Magyarország külgazdaságilag nyitott ország, a külkereskedelem nemzeti jövedelemben elfoglalt aránya európai viszonylatban is magas. Ebből kétharmad részt képvisel az EU-tagállamokkal fenntartott kereskedelem, amely 1997-ben kiegyensúlyozottá vált. A külügyminiszter tájékoztatta kollégáit arról, hogy komoly, esetenként súlyos társadalmi áldozatokat követelő makrogazdasági kiigazítás eredményeként adottak a fenntartható gazdasági növekedés feltételei. Kovács László ugyanakkor elismerte, hogy vannak olyan területek, ahol tovább kell lépniük. Szükség van az infrastruktúra jelentős fejlesztésére, a területi és szociális aránytalanságok, illetve egyes szektorokban a versenyképességi problémák kezelésére, a kis- és középvállalkozások megerősítésére. Összességében azonban a magyar diplomácia úgy ítéli, hogy gazdaságunk illeszkedik az európai gazdaságba, s hozzá tudunk járulni az EU világgazdasági pozíciójának erősítéséhez. A külügyminiszter a szomszédokkal ápolott rendezett politikai kapcsolatokról számolt be, s a kétoldalú együttműködések között kiemelte a regionális kooperációk jelentőségét.

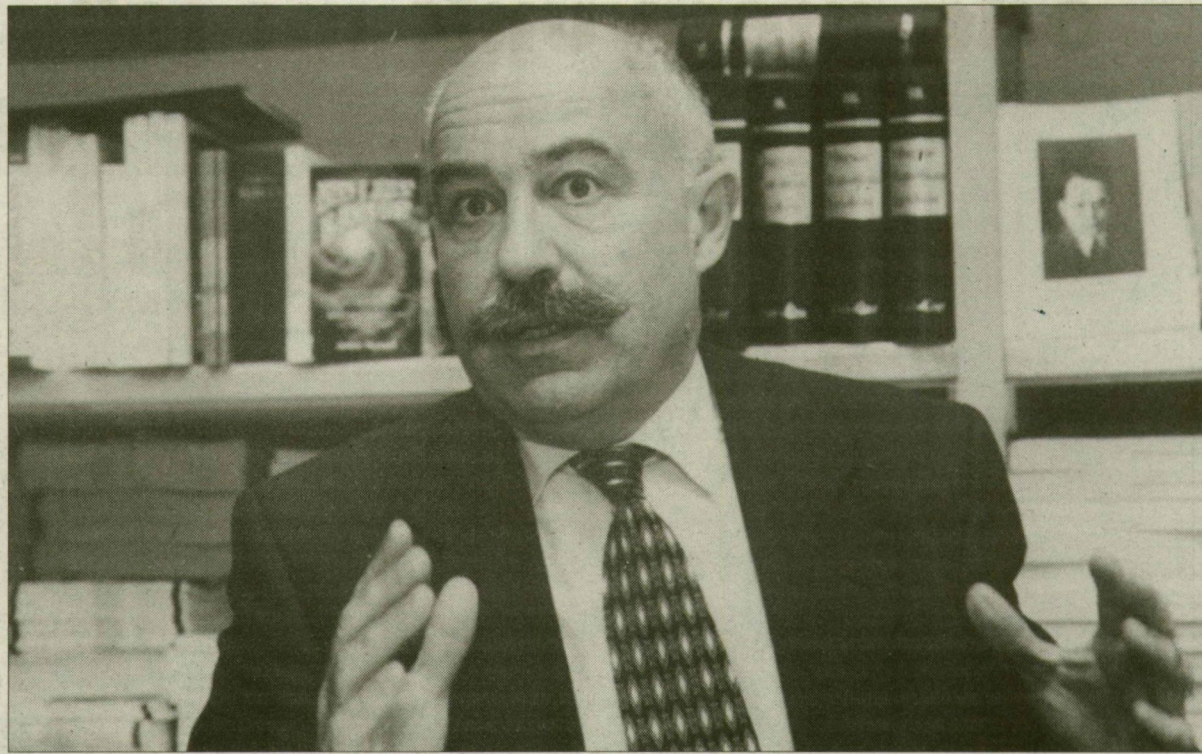
Kovács László úgy értékelte, hogy az eddigi EU-ajánlásokat, dokumentumokat, megállapodásokat Magyarország messzemenően figyelembe vette, s ez vezethetett oda, hogy csatlakozási tárgyalásokra hívta az Unió hazánkat. Magyarország eddigi felkészülése ötvözte nemzeti hagyományainkat, a prioritásokat, kötelezettsége-

ink végrehajtásával. A magyar kormány álláspontja szerint tisztában van azzal, hogy csatlakozásunk egy, az egész kontinens szempontjából meghatározó jelentőségű, szélesebb vállalkozás részét képezi, amelynek két fő iránya az integrációs folyamat szélesítése, illetve mélyítése. Alapvető érdekünk az is, hogy a Magyarországgal szomszédos államok is mielőbb teljesítsék a feltételeket, és ennek alapján csatlakozzanak az EU-hoz.

Hazánk nem kívánja magát egyetlen közösségi politika alól sem kivonni, és a jelenleg hatályos EU-szabályozás alól nem igényel állandó derogációt sem. Célunk a mielőbbi csatlakozás olyan átmeneti időszakokra vonatkozó megoldásokkal, amelyek a közösségi politikákba történő zökkenőmentes integrációhoz szükségesek. Arra törekszünk, hogy ezen átmeneti időszakokra vonatkozó javaslatainkat a legszükségesebbek körébe és a lehető legrovidebb időtartamra korlátozzuk. Kovács László 12 pontban foglalta össze azokat az elemeket, amelyek a magyar kormány szerint a csatlakozási tárgyalások központi kérdéseit jelentik. Ezek között szerepel, hogy hazánk célja a mielőbbi csatlakozás és zökkenőmentes integráció, amelyhez mindkét fél törekvései szükségesek. Magyarországi kész arra, hogy alkalmazkodjon a közös vám- és kereskedelempolitikához, s teljes mértékben egyetért a Gazdasági és Monetáris Unió céljaival. Érdekeltek vagyunk abban, hogy a magyar mezőgazdaság minél hamarabb integrálódjon az uniós agrárpolitikába. Stratégiai jelentőségű kérdés a közlekedési szektor integrálása, illetve a környezet magas szintű védelmének ellátása. Hazánk arra számít, hogy tovább erősödik a szolidaritás elve, melynek gyakorlati alkalmazásával elérhető, hogy az Unióban belül csökkenjenek a regionális különbségek. Magyarország állást foglalt amellett, hogy készek vagyunk a Nyugat-Európai Unió, illetve a Schengeni Egyezménynek is tagjai lenni. Utóbbival kapcsolatban azonban Kovács László hangsúlyozta, hogy gondoskodni kívánunk a határainkon túl élő magyarsággal való kapcsolataink zökkenőmentes fenntartásáról. Erősíteni kívánjuk a vám- és adóigazgatási intézményrendszer, s az arányosság elve alapján részt kívánunk venni az EU intézményeinek munkájában. A külügyminiszter rámutatott: a magyaroknak is hivatalos EU-nyelvű kell válnia. Végül Kovács László megemlítette, hogy a közösségi költségvetésbe történő befizetések tekintetében átmeneti megoldásokat fogunk igényelni.

A. L.

● Dr. Martonyi János, a külügyminiszter-jelölt Európa elfogadta az eredményt

Dr. Martonyi János: „A polgár egy eszmény, egy érték, amely kifejezi, hogy egyenlők és közösségi lények vagyunk” (Fotó: Miskolczi Róbert)

Dr. Martonyi János, az újonnan alakuló Fidesz-kormány külügyminiszteri posztjának várományosa a napokban Szegeden mutatta be Európába, nemzet, jogállam című tanulmánykötetét. A külföldön is elismert, európai ügyekben járatos jogtudós arról nyilatkozott, miként értelmezhető Európa számára a magyar polgári alternatíva.

● Martonyi úr, a Fidesz politikai ellenfelei a választási kampány idején arról igyekeztek meggyőzni a választókat, hogy a külföld bizalmatlan a magyarországi kormányváltással szemben. Mit gondol, érzékeli-e Európa, hogy a magyar polgári alternatíva életképes?

– Európában mindig abból indulnak ki, hogy ahol parlamentáris demokrácia működik, ott több választási lehetőség van. A nyugati típusú demokráciák egyik alapelve, hogy a polgár választhat. Magyarország esetében az elmúlt években a külföldi közvélemény valóban úgy látta, hogy a Horn-kormány nagy valószínűséggel folytatni fogja a kormányzást. Ilyen jelzéseket kaptak Magyarországról azokból a médiumokból, amelyek követték. Ez aztán a választásokkal módosult. A nyugat-európai diplomata számára – a ki nem mondott pártszimpátiáktól függetlenül – kiderült, hogy Magyarországon van egy másik jelentős politikai erő is. Más kérdés, hogy nem vették idejében észre, hogy a magyar középjobboldal ennyire jelentősen beleszólt az ország sorsába.

● Mit szól ahhoz a feltevéshez, hogy a külföld a kipuróbbalt, a biztosat

szerezte volna Magyarországon?

– Szerintem minden olyan feltevés hamis, amely azt kívánja sugallni, hogy a Nyugat szívesebben látta volna a szocialista kormány folytonosságát. Az elmúlt napokban számos külföldi diplomataval beszéltem, annál is inkább, mert a Fidesz-Magyar Polgári Párt iránti érdeklődés is megnőtt, s ők egybehangzóan állítják, hogy a nyugat-európai kormányoknak semmiféle preferenciája nem volt a magyar politikai életben. A választásokon nyertes politikai erőknek sem demokratikus elkötelezettségét, sem európai és atlanti politikáját nem vonják kétségbe. Ugyancsak nem kételkednek a piacgazdaság továbbvitelében, s abban sem, hogy Magyarország a külföldi tőkebefektetéseket ugyanolyan szívesen fogja látni, mint a korábbi években. Aki ennek ellenkezőjét terjeszti külföldön, az nagyon veszélyes játékba kezdett. Tudom ugyan, hogy ez csupán választási célokat szolgált, de meggyőződésem, hogy így is vissza fog ütni azokra, akik a külföldet az új kormánnyal rémítgetik. A nyugati demokráciák elfogadták az eredményt, sőt, olyan politikai erők is vannak, amelyek a mérsékelt polgári politikálás győzelmének örülnek.

● Értelmezhető-e Európa számára az a polgárfogalom, amire a Fidesz alternatíváját építette? Ön hogyan fejtené ezt ki egy külföldinek?

– Évek óta szembesülünk ezzel a gondolattal, azzal, hogy egyáltalán nyelviileg hogyan tudjuk a magyar polgár szót lefordítani angolra vagy franciára. Közép-Európában ugyanis ennek nagyon sajátos, ám világos és hasznos üzenete van. Először is negyven éven keresztül tanultuk azt, hogy a polgár ne-

gátívum, a múltból itt maradt jelenség, amit fel fogunk számolni. Még eltérőbb volt a dolog, ha jelzőt raktak elébe. Az ítéletnek fokozatai is voltak: a kispolgár enyhé elítélést fejezett ki, a nyárpolgár pedig már kiteleptéssel is járhatott. Ez a szó minősítette a világot: volt egy polgári jogtudomány, polgári kémia, polgári erkölcs – és egy másik, egy szocialista. Rendkívül jellemzőnek tartom, hogy Horn Gyula az Orbán Viktorral folytatott választási vitában egy hetvenes években megjelent lexikonból értelmezte a polgár kifejezést. Ehhez hozzátettem. Számára a polgár a tőkés osztály tagja, aki hivatásszerűen kizsákmányolással foglalkozik. Számomra minden magyar ember polgár, akinek polgári értékrendje és polgári ambíciói vannak. Tévedés azt gondolni, hogy a Fidesz a polgár szóval csak egy társadalmi réteget akar megszólítani. A bérből és fizetésből élő ember ugyanúgy magában hordozhatja polgárosodás lehetőségét. A polgár egy eszmény, egy érték, amely kifejezi, hogy egyenlők és közösségi lények vagyunk.

● Egyetért-e azzal, hogy Európában mindenütt egyre kisebb szerepet játszanak a politikai eszmények és egyre nagyobb a konkrét célok? Esetleg Magyarországon ugyan-e játszódnak le, amikor egy szocialista párt liberális politikát folytat, egy polgári liberális párt pedig szociális célokat tűz ki?

– Egyetértek azzal, hogy ez a magyar politikai élet egyik dilemmája, s igaz, hogy a politikai értékhatár a nyugat-európai pártok esetében is halványult az elmúlt évtizedben. Léteznek ugyan

a kereszténydemokrata, a szociáldemokrata vagy a liberális pártok, de nem biztos, hogy konkrét gazdaságpolitikájuk beillik abba az értékrendbe, amit az illető politikai mozgalom képvisel. Legjobb példa erre az angol munkáspárt, amely – igaz, soha sem volt marxista – nem szakszervezeti típusú követelésekről, hanem értékekről beszél. Itthon azonban a szociáldemokráciával kissé más a helyzet. Nem arról van szó, hogy ki akar nagyobb szociális igazságosságot vagy ki ad nagyobb jelentőséget a liberális értékeknek. Hiába hordozott liberális elemeket a szocialista gazdaságpolitika, a Horn-kormányt nem lehet liberálisnak nevezni. Igaz, szocialistának sem. Hogy akkor micsoda volt? A korábbi hatalmi állapotok konzerválásának szövetsége. Egy érdekszövetség, amely azzal a céllal jött létre, hogy fenntartsa a korábbi évtizedek által megszerzett előjogokat. Ne értsen félre: én ezt nem eltérőleg mondom. Minden társadalmi csoportnak van ilyen célkitűzése. Amikor a posztkommunista hatalomról beszélek, nem személtre gondolok, hanem egy olyan osztályra, amelynek egészében kell távoznia. Úgy látszik, az ilyen típusú osztályoknak kétszer kell elmenniük a hatalomból. Ez most másodikára és valószínűleg véglegesen megtörtént. Harmadszor már nem lehet visszatérni. Most van az az alkalom, hogy lezárjuk az elmúlt évtizedek mentális, kulturális és társadalmi örökségét. Ha ez megtörtént, akkor majd feltehetőleg kialakul Magyarországon egy hiteles szociáldemokrácia is, és akkor a magyar politikai életben a külföld számára is világosabb lesz az értékhatár és az érdekek rendszere.

Panek Sándor

● Munkatársunktól

A vegyszermentes agrár-gazdálkodásra, vagyis a biogazdálkodásra való átállás nem csupán esély térségünk mezőgazdasági vállalkozói számára. A legfejlettebb országokban is erősödik a meggyőződés: a natúr-gazdaságok termékei az egészséges táplálkozás és a túlélés biztosítékai. A nyugat-európai or-

szágok lakói évente 2,5 kilogramm vegyszert fogyasztanak el az élelmiszerekkel. Mikor az emberek étkeznek, akkor fémeket, gyomirtót, növényvédőt és trágyázó szereket, állatgyógyászati szereket, radioaktív anyagokat is fogyasztanak. Ezt állapította meg az amerikai Food and Drug Administration. A natúrtermékek zletesebbek, vi-

Bioélelmiszer = jövő

tamintartalmuk magasabb, kevesebb vizet és nitrátot tartalmaznak, hosszabb ideig tarthatók. Például az ökológiai módszerrel termesztett fejes salátában 870 mg nitrátot mutatnak ki, míg a hagyományos szabadföldi módon természetnél 1430, a meleg-

házi növényeknél pedig 3400 mg ez az érték. A nitrátok nitráttá, majd nitrámmá alakulnak, ezek pedig karcigén (rákkeltő) anyagok. A vizsgálatok szerint a biokáposzta 100 grammonként 96 mg C-vitamint tartalmaz, ezzel szemben a műtrágyá-

zott csupán 49 mg-ot. Éppen ezért nem csoda, ha Európa nyugati felén és az USA-ban jelentős összegekkel támogatják a vegyszermentes gazdálkodást. Németországban minden negyedik vásárló bioterméket keres. Magyarországon a biogazdálkodás tíz éve létezik. A központi támogatás lanya, holott a feltétel adott: a magyar termőtalaj fe-

le annyira szennyezett, mint mondjuk a holland. A hazai ökológiai szakmai felügyelet, áruki piacra segítése a Biokultúra Egyesület dolga. A biogazdálkodásnak minden negyedik vásárló bioterméket keres. Magyarországon a biogazdálkodás tíz éve létezik. A központi támogatás lanya, holott a feltétel adott: a magyar termőtalaj fe-

Alföld-program

● DM/DV-információ
A Dél-alföldi és az Észak-kelet-magyarországi Fejlesztési Tanács április végén együttes ülést tartott Szolnokon. A tanácskozáson felülvizsgálták az Alföld programot, majd tájékoztódtak az Országos Területfejlesztési Központ és a régió területfejlesztési tanácsainak együttműködési lehetőségeiről, különös tekintettel az EU strukturális alapjainak felhasználására.

Phare-CBC

● DM/DV-információ
A Phare-CBC magyar-román programozó és felügyelő vegyes bizottság ülésének május 19-én Makó adott otthont. A magyar és román minisztériumi vezetők álló grénium döntött a magyar fél 1997. és 1998. évi, valamint a román fél 1998. évi tervei keretében a Phare-CBC programok támogatandó projektjeiről.

Beruházás-ösztönzés

● DM/DV-információ
A Magyar Befektetési és Kereskedelem-fejlesztési Rt. megindította dél-alföldi regionális befektetési kezdeményezését. Ennek célja a térség fejlesztési törekvéseinek és a külföldi beruházók elvárásainak összehangolása. E cél érdekében szervezett felsővezetői szemináriumot az Rt. a beruházás-ösztönzés szerepéről, módszereiről és eredményeiről. Ezen konferencia után a helyi területfejlesztési szakembereket tájékoztatták a befektetési ajánlatok, projektek felkutatásának, kidolgozásának és terjesztésének módszereiről. A képzést követő projekt kutatási munka a nyár közepéig tart. A Dél-Alföld legjobban 30 projektjét össze egy kötetbe gyűjtik, mely a potenciális befektetők számára hozzáférhető lesz.

Fegyver-önkorlátozás

● Brüsszel (MTI)
Az Európai Unió tagországaik hétfőn elvi politikai megállapodásra jutottak arról, hogy ezután egységes feltételeket szabnak fegyvereladásihoz, veszélyeztetési hozzáállást az EU brit elnöksége kezdeményezte, de elnyerte valamennyi tagállam támogatását. A jogilag nem, csupán politikailag kötelező iránymutatás szerint a tagországok nem exportálnak fegyvereket olyan államba, amely nem teljesíti nemzetközi kötelezettségeit, vagy nem tartja tiszteletben az emberi jogokat, feszültségnek tekinthető, veszélyeztetheti térségének stabilitását, a fegyvereket nem indokolható célra kívánja felhasználni, illetve a vásárlás nincs arányban gazdasági helyzetével. Az EU-tagok tájékoztatási kötelezettségét is vállalnak egymás felé. Ez egyebek mellett azt jelenti: egy-egy megtagadott fegyverüzletről értesítik a többi tagállamot, hogy így a vásárlók ne tudják kijátszani a közös akaratot. Az unióban a tervek szerint évente felülvizsgálják majd, tartják-e magukat a tagok a hamarosan elfogandó iránymutatáshoz. Utóbbi ugyan jogilag nem kötelező erejű, de a megszegő állam hitelén csorbát eshet.